Hyvinvointialueiden talous vuosina 2024-2026, alijäämien kattamisvelvollisuus sekä näkymät alijäämien kattamiseen lainsäädännön edellyttämässä aikataulussa.

Pirkanmaan hyvinvointialue

Pirkanmaan
hyvinvointialue

Pirhan kulutason toteutuminen vs odotettu kasvu

- Kulut kasvoivat vuonna 2024 1,8 %
- Odotettu kasvu (todelliset palkkaratkaisut, inflaatio, palvelutarpeen kasvu + tehtävämuutokset) 5,4%, suoraan HVA-indeksillä laskettuna odotettu kasvu 3,8 %.
- 2024 Pirhan kasvu toteutui 97,7 M€ pienempänä, kuin ”luonnollinen kasvu”, mikä tarkoittaa käytännössä noin 100 M€ ”tasokorjausta”. (10 vuoden yli kumulatiivisesti 1 miljardi)
- Sopeutus jatkuu edelleen ja jos talousarvio 2025 toteutuu, niin tasokorjaus on jo 164 M€/vuosi (6 %) ja kumulatiivinen kustannusten säästö kahden vuoden yli 262 M€.

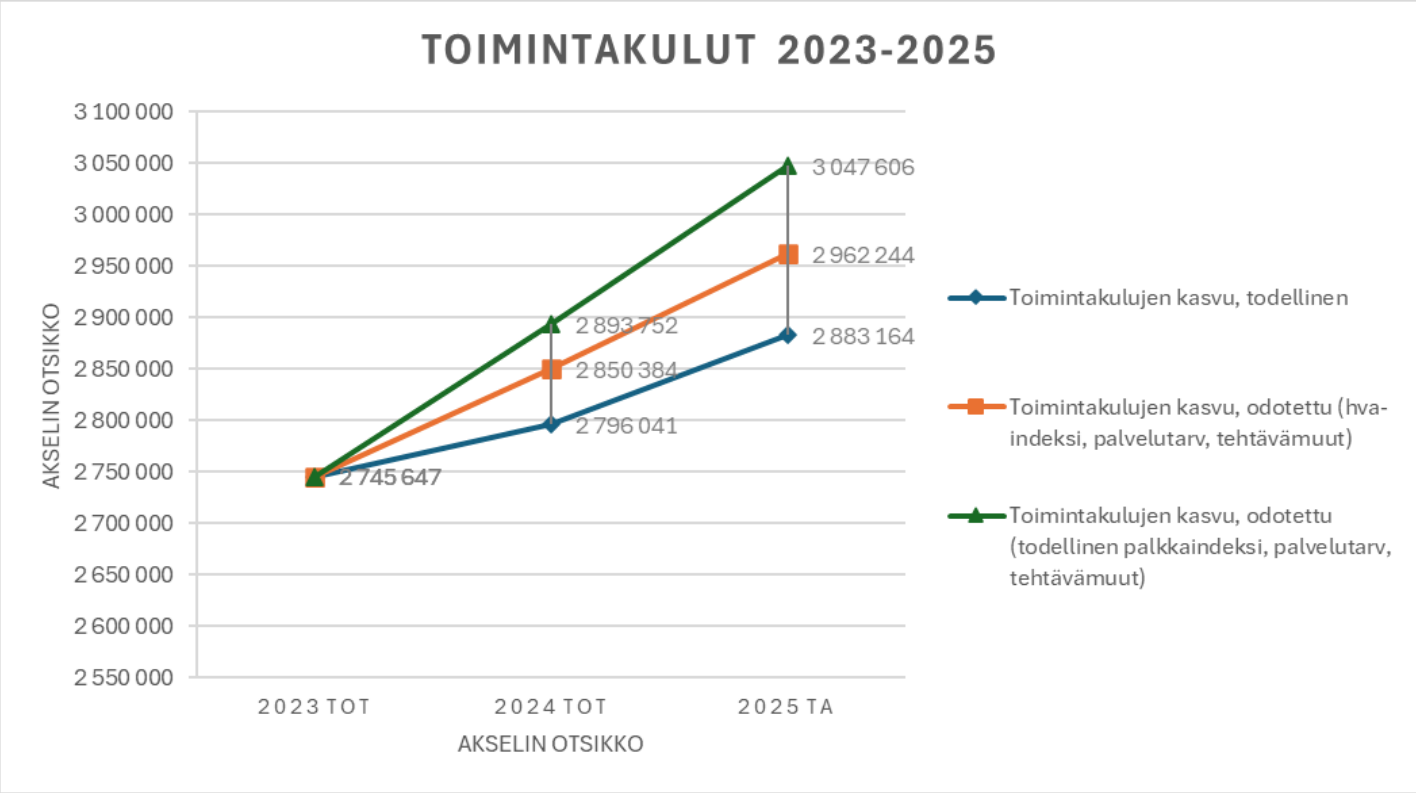

1 000 €	Toteuma 2023 Tot	Toteuma 2024 Tot	Talousarvio 2025 TA	Ero 2023-2024	Ero 2023-2025
Toimintakulujen kasvu, todellinen	2 745 647	2 796 041	2 883 164		
Toimintakulujen kasvu, odotettu (hva-indeksi, palvelutarv, tel	2 745 647	2 850 384	2 962 244	54 344	79 080
Toimintakulujen kasvu, odotettu (todellinen palkkaindeksi, pa	2 745 647	2 893 752	3 047 606	97 711	164 442
Kumulatiivinen säästö				97 711	262 153
Toimintakulujen kasvu, todellinen	100,0 %	101,8 %	105,0 %		
Toimintakulujen kasvu, odotettu (hva-indeksi)	100,0 %	103,8 %	107,9 %	2,0 %	2,9 %
Toimintakulujen kasvu, odotettu (todellinen palkkaindeksi)	100,0 %	105,4 %	111,0 %	3,6 %	6,0 %

Näkymät alijäämien kattamiseen lainsäädännön edellyttämässä aikataulussa.

- Pirkanmaan hyvinvointialue tavoittelee alijäämien kattamista lainsäädännön edellyttämässä aikataulussa
- Talouden tasapainotus edennyt hyvin 2024 ja mahdollisuus alijäämän kattamiseen on realistisesti olemassa, joskin edellytyksenä on myös 2025 ja 2026, että kulukasvu toteutuu VM:n laskennallista kasvua (HVA-indeksi + palvelutarve) pienempänä.
- Vuoden 2026 suunnittelu ja sisäinen raami tulevat perustumaan alijäämän kattamistavoitteeseen

Skenaariolaskelma alijäämän kattamisesta vuonna 2026

Valtakunnan tason alijäämä v. 2024 1,1 mrd.€, v. 2025 -> 2026 toimintakatteen kasvu 3 %

26.2.2025					
	TP2023	TP 2024	TA 2025	Raami 2026	
toimintakate		-2 294 659	-2 371 604	-2 442 752	+ 3 % raami 2026 vs TA2025
valtion rahoitus		2 276 623	2 507 332	2 583 000	HVA:t v. 2024 alijäämä 1,1 mrd€
rahoitustuotot/kulut		8 504	3 664	-8 600	taloussuunnitelman mukaan
poistot		-47 114	-47 202	-49 141	taloussuunnitelman mukaan
ali-ylijäämä	-136 500	-56 646	92 190	82 507	
taseen ali-ylijäämä		-193 146	-100 956	-18 449	

Valtakunnan tason alijäämä v. 2024 1,1 mrd.€, v. 2025 -> 2026 toimintakatteen kasvu 2,2 %

26.2.2025					
	TP2023	TP 2024	TA 2025	Raami 2026	
toimintakate		-2 294 659	-2 371 604	-2 423 779	+ 2,2 % raami 2026 vs TA2025
valtion rahoitus		2 276 623	2 507 332	2 583 000	HVA:t v. 2024 alijäämä 1,1 mrd€
rahoitustuotot/kulut		8 504	3 664	-8 600	taloussuunnitelman mukaan
poistot		-47 114	-47 202	-49 141	taloussuunnitelman mukaan
ali-ylijäämä	-136 500	-56 646	92 190	101 480	
taseen ali-ylijäämä		-193 146	-100 956	524	

Merkittävimmät riskit

- Pirkanmaan hyvinvointialueen toimintakatteen kasvu vuodelle 2025 on +3,4 % ja nykyisen rahoitusnäkymän mukaan +2,2 % vuodelle 2026.
- VM:n painelaskelmassa vastaavat palvelutarpeesta ja HVA-indeksistä aiheutuvat kasvut ovat 4,3% vuodelle 2025 ja 4,2% vuodelle 2026

  → Tasapainotusta tarvitaan
- Suurimpina riskeinä onnistumiselle näemme:
  - Tulevat työmarkkinaratkaisut, ovatko suurempia kuin HVA-indeksissä ja kattaako HVA-indeksi kaikkiaan todelliset kustannustason kasvut?
  - Useat yhteistoimintaneuvottelut ja niiden aiheuttama väsymys. Nyt toteutunutta ainoastaan +1,4% vuosikasvua ei todennäköisesti pystytä toista kertaa nopealla aikataululla uusimaan.
  - Rahoituksen oleelliset muutokset painelaskelmaan verrattuna. Miten esim. diagnoosikirjausten lisääminen vaikuttaa alueiden välisiin palvelutarpeisiin ja rahoitusjakaumaan?